

Vraag nr. 212
van 27 mei 2005
van de heer BART DE WEVER

NT2-cursussen – Wachtlijsten

Naar aanleiding van het gecoördineerd antwoord op een schriftelijke vraag van 21 december 2004 over de wachtlijsten NT2 (vraag nr. 60 aan minister Vandenbroucke en nr. 70 aan minister Keulen), wil ik nogmaals de aandacht vestigen op het probleem van de wachtlijsten NT2.

In zijn antwoord deelde de minister toen mee dat op datum van 15 september 2004 de omvang van de wachtlijsten NT2 in de centra voor basiseducatie 3.366 wachtenden bedroeg. Voor het niveau richt-graad 1.1 waren dat 2.099 wachtenden. Voor de opleidingen analfabete anderstaligen (AlfaNT2) waren er dat 902. En voor het niveau 1.2 waren er 365 wachtenden.

De minister vermeldde in hetzelfde antwoord dat een nieuwe bevraging met betrekking tot de wachtlijsten gepland is na het instapmoment van februari 2005.

De minister vestigde ook de aandacht op het feit dat voor een deel van de wachtenden reeds eens startdatum van de cursus bekend is en dat zij dus "onterecht" in de cijfers van de wachtlijsten zijn opgenomen. Om aan die kritiek tegemoet te komen, ging de administratie onderzoeken hoe in de toekomst rekening gehouden kon worden met de wachttijden (tot de start van de cursus). Daarbij zou ook bekeken worden wanneer een redelijke wachttijd overschreden wordt.

Het is voor iedereen duidelijk dat de afbouw van de wachtlijsten een prioriteit moet vormen. De minister sprak in dat verband over "een duidelijk zichtbaar en realistisch afbouwscenario", waarbij de vrijgemaakte middelen voor 2005 ervoor zouden moeten kunnen zorgen dat het wachtlijstenprobleem in de meeste regio's in Vlaanderen opgelost wordt. In Antwerpen wilde de minister een "duidelijke afbouw van de wachtlijsten realiseren tegen september 2005".

De minister kent ongetwijfeld ook het bestaan van de zogenaamde verdoken wachtlijsten, die bestaan uit nieuwkomers of Nederlandsonkundige oudkomers die niet bereikt worden. Ik begrijp dat het moeilijk is om daar concrete cijfers over te verkrij-

gen. De minister stelde echter in een antwoord op een vorige vraag (vraag nr. 61) dat hij een behoefteonderzoek per regio ging organiseren om het aanbod eventueel aan te passen.

1. Kan de minister de cijfers meedelen van de bevraging met betrekking tot de wachtlijsten van februari 2005? Zijn er sindsdien nog meer recente cijfers?
2. Houden die cijfers rekening met de problematiek van de redelijke wachttijden? Om hoeveel "wachtede" personen gaat het?
3. Wat verstaat de minister onder "redelijke wachttijd"?
4. Kan de minister een concreet en gedetailleerd "duidelijk zichtbaar en realistisch afbouwscenario" voorleggen?

Kan de minister zijn ambitie in Antwerpen ook staven met concreet cijfermateriaal en een afbouwplan?

5. Hoever staat de minister met het behoefteonderzoek per regio? Wat zijn de resultaten?
6. Welke initiatieven plant de minister om tegemoet te komen aan de resultaten van het onderzoek?

Welke tijdspad hanteert hij hiervoor?

N.B. Deze vraag werd gesteld aan vice-minister-president Vandenbroucke (vraag nr. 212) en aan minister Keulen (nr. 200).

Antwoord

1. De bevragingen met betrekking tot de wachtlijsten NT2 worden uitgevoerd op semesterbasis (februari en september), steeds na de instapmomenten voor de beginmodules NT2 in de Centra voor Basiseducatie. De laatste bevraging is deze van februari 2005. De eerstvolgende bevraging zal plaatsvinden in september 2005. Er zijn dus geen recentere cijfers dan deze die gekomen zijn uit de bevraging van februari 2005.

De bevraging van februari 2005 leerde ons dat er 2.946 wachtenden zijn, waarvan 1.362 op richtgraad 1.1, 311 op richtgraad 1.2, 541 anal-

fabeten en 732 anderstaligen die wachten op een ander aanbod.

Er is dus een duidelijke daling van de wachtlijst. Een daling met 16,3% vergeleken met de wachtlijst van vorig jaar (3.486), en een daling met 12,5% vergeleken met de wachtlijst van september 2004 (3.366). Wanneer we een analyse maken volgens de verschillende richtgraden en voor analfabeten, dan merken we dat er vooral op niveau 1.1 een scherpe daling vast te stellen is (- 35%), maar ook bij de analfabeten (-22%).

De totale daling is beperkter omdat het aantal wachtenden in het andere NT2-aanbod wel is toegenomen. Het betreft hier soms zeer specifieke groepen zoals bv. NT2 in de gevangenis, onderhoudscursussen, enz. In een volgende bevraging dienen we zeker te onderzoeken in welke mate we al deze specifieke opleidingsvragen nog meenemen in de wachtlijsten NT2.

2. Een wachtlijst is steeds een momentopname. Wanneer men de telling doet op 1 maart, maar er nog groepen starten op 15 maart, dan werden deze cursisten in het verleden steeds vermeld op de wachtlijst. Evenwel kunnen we nooit tot de situatie komen waarbij een cursist zich aanmeldt en onmiddellijk kan starten. Een cursist die uitzicht heeft op een instap in een cursus binnen een redelijke termijn staat dus niet meer op een wachtlijst. Dit principe geldt voor alle opleidingen in het volwassenenonderwijs, dus ook voor de opleidingen Nederlands Tweede Taal.

Bij het opstellen van de bevraging voor februari 2005 werd in overleg met de Federatie Centra voor Basiseducatie, een duidelijke definitie van "wachtlijst" gegeven: "Een wachtlijst is het aantal cursisten, dat enerzijds een intakeprocedure achter de rug heeft, ofwel bij het Huis van het Nederlands, ofwel bij het Centrum voor Basiseducatie én anderzijds geen zicht heeft op een instapmoment voor de zomervakantie".

Met deze definitie poogden we een zo zuiver mogelijk beeld te krijgen van de effectieve wachtlijst. Evenwel hebben wij vastgesteld dat niet alle Centra voor Basiseducatie deze definitie op dezelfde wijze hebben geïnterpreteerd. Een aantal Centra voor Basiseducatie hebben een schrijven ontvangen waarin om verdere verduidelijking werd gevraagd in verband met de

ingediende vragenlijsten. Op basis van de antwoorden werden er nog enkele wijzigingen aan de wachtlijst aangebracht.

In overleg met de Federatie basiseducatie zullen wij bij de volgende bevraging elementen opnemen die verschillende interpretaties op de definitie van wachtlijst/wachttijd moeten voorkomen.

3. Het opleidingsaanbod in de basiseducatie wordt in de meeste centra nog steeds op semesteriele basis ingericht. Daarom wordt onder redelijke wachttijd de periode van 1 semester of 6 maanden verstaan.

Voor nieuwkomers evenwel dienen de termijnen zoals voorzien in het decreet op de inburgering gerespecteerd te worden. Daarom moet deze doelgroep prioritair bediend worden. Zo worden anderstalige nieuwkomers die vallen onder de bepalingen van het inburgeringsdecreet reeds prioritair bediend bij de besteding van de bijkomende middelen NT2. Dit heeft als gevolg dat er op dit ogenblik geen nieuwkomers op de wachtlijsten NT2 staan.

4. In de begroting 2005 werd er door minister Keulen 6.278.000 euro vrijgemaakt voor de organisatie van bijkomend aanbod NT2. Dit betekent een verdubbeling van de beschikbare middelen voor bijkomend aanbod NT2 ten opzichte van 2004.

Aangezien er geen wachtlijsten zijn in de Centra voor Volwassenenonderwijs, zullen deze middelen bijna uitsluitend worden aangewend voor de organisatie van extra aanbod NT2 in de Basiseducatie. Ongeveer 75 procent van deze middelen werden reeds verdeeld en toegekend aan de Centra voor Basiseducatie. Deze verdeling werd gebaseerd op de verdeling van de bijkomende middelen NT2 van vorig jaar, zij het dat er voor 2005 expliciet rekening werd gehouden met het aantal nieuwkomers binnen de werkingsgebieden van de Centra voor Basiseducatie.

De daling van de wachtlijst die we konden vaststellen in februari 2005 toont aan dat men evolueert naar een behoeftedekkend aanbod. Evenwel dient de historisch opgebouwde wachtlijst nu zo snel mogelijk weggewerkt te worden. Daarom zullen wij de laatste 25 procent van de bijkomende middelen NT2 prioritair inzet-

ten naar die centra waar het probleem van de historische wachtlijst zich het scherpst stelt. Momenteel is er overleg met het kabinet van mijn collega minister Keulen, over het exacte verdelingsmechanisme van deze middelen.

Op deze wijze bouwen wij de wachtlijst stelselmatig af. Evenwel kunnen wij hier geen concrete richtcijfers over geven omdat veel afhankelijk is van externe factoren zoals instroom van nieuwkomers, beleidsinitiatieven op andere overheidsniveau's, enz.

De verschillende Antwerpse aanbieders hebben onder coördinatie van het Huis van het Nederlands Antwerpen een stappenplan opgesteld met betrekking tot de afbouw van de wachtlijst NT2.

Dit plan is gebaseerd op twee pijlers: enerzijds een tijdelijke samenwerkingsovereenkomst tussen het Centrum voor Basiseducatie en de Centra voor Volwassenenonderwijs en anderzijds bijkomende financiering voor de organisatie van extra aanbod NT2.

Dit plan maakt een éénmalige inhaaloperatie mogelijk. Het doel is de huidige wachtlijst tegen juni 2006 in te korten en in de loop van het schooljaar 2006-2007 weg te werken.

- Er staan geen nieuwkomers meer op de wachtlijst NT2. Dit wordt in eerste instantie, naast de reguliere middelen, gerealiseerd door het verlenen van prioriteit aan nieuwkomers bij de aanwending van de bijkomende middelen NT2 2005. Indien dit niet voldoende blijkt te zijn, is er in tweede instantie voorzien dat de onthaalbureaus in 2005 basiscursussen NT2 zouden kunnen inkopen voor meerderjarige personen van de doelgroep van het inburgeringsdecreet.
- Van de reeds toegekende 75 procent van de bijkomende middelen NT2 2005 werd er 17 procent toegekend aan Antwerpen of een bedrag van 801.327 euro.
- De stad Antwerpen en het Centrum voor Basiseducatie Antwerpen hebben samen een

projectaanvraag ingediend bij het Europese Fonds voor regionale ontwikkeling, doelstelling II, Antwerpen Noord-Oost voor bijkomende NT2-projecten. Wij zullen de extra middelen NT2 attesteren als cofinanciering in dit ESF-project.

- Voor de volgende twee schooljaren (2005-2006 en 2006-2007) hebben het Centrum voor Basiseducatie en de Centra voor Volwassenenonderwijs een samenwerkingsovereenkomst afgesloten: de Centra voor Volwassenenonderwijs zullen een percentage van hun lestijdenpakket reserveren voor aanbod NT2 voor laaggeschoolde volwassenen. Het Centrum voor Basiseducatie heeft de coördinatie van deze samenwerking in handen: het Centrum voor Basiseducatie zet de eigen didactische deskundigheid in, coacht de ingezette leerkrachten en zorgt voor een basisvorming. Deze maatregel heeft geen invloed op de toekenning van het lestijdenpakket de volgende schooljaren en zal worden stopgezet zodra de wachttijd bij het Centrum voor Basiseducatie opnieuw minder dan zes maanden bedraagt.

De uitvoering van dit stappenplan wordt van nabij opgevolgd met het kabinet van minister Keulen, op regelmatige tijdstippen wordt er hieromtrent overleg gepleegd tussen alle betrokken partners.

5. +6. Tot hiertoe werd er nog geen regionaal behoefteonderzoek gevoerd naar het bestaan van de zogenaamde verdoken wachtlijsten.

Met de verdere uitbouw van de antennewerking van de Huizen van het Nederlands zal - althans gedeeltelijk - tegemoet worden gekomen aan het fenomeen van deze verdoken wachtlijsten. Door middel van de antennewerking kunnen de Huizen van het Nederlands samen met de betrokken aanbodverstrekkers meer gerichte promotie- en wervingsacties voeren. Op die manier kunnen meer kandidaat-cursisten bereikt worden en naar het gepaste aanbod doorverwezen worden.